

Obsah

Úvod	13
1 Historie ošetrovatelství	15
Ilona Plevová, Regina Slowik	
1.1 Ošetrovatelství v nejstarších dobách	15
1.2 Význam církve pro vývoj ošetrovatelství	16
1.3 Válečné ošetrovatelství	19
1.4 Počátky ošetrovatelství v českých zemích	21
1.4.1 Vývoj ošetrovatelství do roku 1918	23
1.4.2 Vývoj ošetrovatelství v letech 1918–1939	24
1.4.3 České ošetrovatelství v době fašistické okupace 1939–1945	24
1.4.4 České ošetrovatelství po roce 1945	25
1.5 Vybrané významné osobnosti světového ošetrovatelství ..	28
1.5.1 Florence Nightingaleová	28
1.5.2 Henri Jean Dunant	31
1.5.3 Prof. MUDr. Nikolaj Ivanovič Pirogov	32
1.5.4 Theodor Fliedner	33
1.6 Vybrané významné osobnosti českého ošetrovatelství ..	33
1.6.1 Anežka Přemyslovna	34
1.6.2 Karolína Světlá	34
1.6.3 Eliška Krásnohorská	35
1.6.4 PhDr. Alice Masaryková	35
1.6.5 Doc. PhDr. Marta Staňková, CSc.	36
1.7 Historie porodnického ošetrovatelství	37
1.7.1 Porodní asistentka	37
1.7.2 Publikace a vzdělání v porodnickém ošetrovatelství	39
1.7.3 Porodnické školy	42
1.7.4 Babictví (porodnictví) jako profese	42
2 Vzdělávání v ošetrovatelství	45
Ilona Plevová	
2.1 Počátky vzdělávání	45
2.2 Vzdělávání po roce 1989	47

2.2.1	Vzdělávání a legislativa	48
2.2.2	Pregraduální studium	51
2.2.3	Postgraduální studium	52
2.3	Struktura výuky sester	53
2.3.1	Mentorství v ošetrovatelské praxi	55
3	Současné ošetrovatelství	58
	Regina Slowik, Eva Janíková, Ilona Plevová	
3.1	Koncepce ošetrovatelství	59
3.2	Definice ošetrovatelství	60
3.3	Cíle ošetrovatelství	62
3.4	Význam holistické teorie v moderním ošetrovatelství	62
3.5	Regulované povolání	63
3.6	Registrace zdravotnických pracovníků	66
3.6.1	Registr zdravotnických pracovníků	67
3.6.2	Národní centrum ošetrovatelství	68
3.7	Profesní organizace sester a porodních asistentek	69
3.7.1	České profesní organizace	69
3.7.2	Mezinárodní profesní organizace	72
3.8	Ošetrovatelský tým	74
3.9	Formy a metody poskytování péče	74
3.9.1	Vymezení ošetrovatelské péče	74
3.9.2	Formy ošetrovatelské péče	76
3.9.3	Metody ošetrovatelské péče	78
4	Role sestry a nemocného	81
	Lucie Sikorová	
4.1	Profesionalizace sestry	81
4.2	Profesionální role	81
4.3	Role sestry	82
4.3.1	Předpoklady pro úspěšnou identifikaci s rolí sestry	85
4.4	Image sestry	87
4.5	Role pacienta	88
4.5.1	Role nemocničního pacienta	88
4.6	Osobnost sestry a nemocného	90
4.6.1	Osobnost zdravotníka	90
4.6.2	Osobnost sestry	90
4.6.3	Osobnost nemocného	93
4.7	Spolupráce sester ve zdravotnictví	96

4.8	Vztahy mezi zdravotníky a nemocnými	96
4.8.1	Kladné přijetí člověka	97
4.9	Spolupráce s pacientem	99
4.10	Spolupráce sester a lékařů	101
4.11	Vztahy mezi sestrami	103
4.12	Spolupráce mezi nemocnými	104
5	Ošetrovatelský proces	105
	Martina Tomagová	
5.1	Posuzování (posouzení)	109
5.1.1	Rozhovor	112
5.1.2	Fyzikální vyšetření	113
5.1.3	Měřicí nástroje	113
5.2	Diagnostika	114
5.2.1	Diagnostický proces	115
5.2.2	Diagnostický algoritmus	116
5.3	Plánování	119
5.3.1	Stanovení priorit	119
5.3.2	Formulace cílů	120
5.3.3	Plánování intervencí	121
5.4	Realizace	124
5.4.1	Ošetrovatelské intervence	124
5.4.2	Proces realizace	125
5.5	Vyhodnocení	126
5.5.1	Ošetrovatelská dokumentace	128
6	Vybrané konceptuální modely a teorie ošetrovatelství	130
	Alena Machová	
6.1	Úvod do problematiky konceptuálních modelů a teorií ošetrovatelství	130
6.1.1	Konceptuální modely	131
6.1.2	Teorie ošetrovatelství	134
6.2	Model sebepéče – Dorothea Elisabeth Oremová	137
6.2.1	Biografie autorky	137
6.2.2	Vývoj modelu sebepéče	138
6.2.3	Asumpce (předpoklady) modelu	138
6.2.4	Hlavní jednotky modelu	139
6.2.5	Metaparadigmatické pojmy modelu	139
6.2.6	Základní pojmy a definice modelu	140
6.2.7	Ošetrovatelský proces v modelu D. Oremové	142

6.2.8	Využití modelu sebeděče ve výuce a praxi v podmínkách České republiky	143
6.3	Adaptační model Callisty Royové	144
6.3.1	Biografie autorky	144
6.3.2	Vývoj adaptačního modelu	145
6.3.3	Asumpce (předpoklady) modelu	145
6.3.4	Hlavní jednotky modelu	146
6.3.5	Metaparadigmatické pojmy modelu	146
6.3.6	Základní pojmy a definice modelu	147
6.3.7	Ošetřovatelský proces v modelu C. Royové	149
6.3.8	Využití adaptačního modelu ve výuce a praxi v podmínkách České republiky	151
6.4	Teorie čtyř konzervačních principů – Myra Estrin Levineová	152
6.4.1	Biografie autorky	152
6.4.2	Vývoj teorie čtyř konzervačních principů	153
6.4.3	Asumpce (předpoklady) modelu	153
6.4.4	Hlavní jednotky modelu	154
6.4.5	Metaparadigmatické pojmy modelu	155
6.4.6	Základní pojmy a definice modelu	156
6.4.7	Využití teorie čtyř konzervačních principů v ošetřovatelské praxi	158
6.4.8	Využití teorie čtyř konzervačních principů ve výuce a praxi v podmínkách České republiky	159
6.5	Teorie interakčních systémů, teorie dosažení cíle Imogene Kingové	160
6.5.1	Biografie autorky	160
6.5.2	Vývoj teorie dosažení cíle	161
6.5.3	Asumpce (předpoklady) modelu	162
6.5.4	Hlavní jednotky modelu	162
6.5.5	Metaparadigmatické pojmy modelu	163
6.5.6	Základní definice a pojmy modelu	164
6.5.7	Využití modelu v ošetřovatelské praxi	167
6.5.8	Využití teorie otevřených systémů ve výuce a praxi v podmínkách České republiky	168
6.6	Teorie pokojného konce života Corneliie M. Rulandové a Shirley M. Mooreové	169
6.6.1	Biografie autorky Corneliie M. Rulandové	169
6.6.2	Biografie autorky Shirley M. Mooreové	170

6.6.3	Vývoj teorie pokojného konce života	170
6.6.4	Asumpce (předpoklady) modelu	171
6.6.5	Hlavní jednotky modelu	172
6.6.6	Metaparadigmatické pojmy teorie	174
6.6.7	Hlavní pojmy a definice modelu	174
6.6.8	Ošetrovatelský proces v teorii pokojného konce života Corneliie M. Rulandové a Shirley M. Mooreové	176
6.6.9	Využití teorie pokojného konce života ve výuce a praxi v podmínkách České republiky	178
6.7	Rámec pro posouzení funkčních a dysfunkčních vzorců zdraví – Marjory Gordonové	179
6.7.1	Biografie autorky	179
6.7.2	Vývoj rámce pro posouzení funkčních a dysfunkčních vzorců zdraví	179
6.7.3	Asumpce (předpoklady)	181
6.7.4	Hlavní jednotky	181
6.7.5	Metaparadigmatické pojmy	182
6.7.6	Hlavní pojmy a definice rámce funkčních a dysfunkčních vzorců	182
6.7.7	Ošetrovatelský proces dle M. Gordonové	185
6.7.8	Využití rámce pro posouzení funkčních a dysfunkčních vzorců zdraví ve výuce a praxi v podmínkách České republiky	186
7	Klasifikační systémy v ošetrovatelství	187
	Renáta Zeleníková	
7.1	Vývoj klasifikačních systémů v ošetrovatelství	187
7.2	Klasifikační systém ošetrovatelských diagnóz NANDA International	191
7.2.1	Rozvoj ošetrovatelské diagnostiky	191
7.2.2	Vznik a vývoj NANDA International	192
7.2.3	NANDA Taxonomie I	193
7.2.4	NANDA Taxonomie II	194
7.3	Klasifikace ošetrovatelských intervencí – Nursing Interventions Classification (NIC)	199
7.4	Klasifikace ošetrovatelských výsledků – Nursing Outcomes Classification (NOC)	203
7.5	Aliance NNN	206

7.6	Mezinárodní klasifikace ošetrovatelské praxe – International Classification of Nursing Practice (ICNP)	210
8	Výzkum v ošetrovatelství	214
	Radka Bužgová	
8.1	Rozdělení výzkumu	215
8.1.1	Observační výzkumy	215
8.1.2	Experimentální (intervenční) výzkumy	216
8.1.3	Kvantitativní výzkum	216
8.1.4	Kvalitativní výzkum	217
8.2	Základní pojmy ve výzkumu	217
8.3	Výzkumný proces	219
8.4	Vymezení zkoumaného problému	220
8.5	Výběr vzorku	220
8.5.1	Výběr vzorku v kvantitativním výzkumu	221
8.5.2	Výběr vzorku v kvalitativním výzkumu	223
8.6	Metody a techniky sběru dat	224
8.6.1	Pozorování	224
8.6.2	Dotazník	226
8.6.3	Rozhovor	228
8.6.4	Techniky studia dokumentů	229
8.6.5	Kazuistika	230
8.7	Analýza dat	231
8.7.1	Analýza kvantitativních dat	231
8.7.2	Analýza kvalitativních dat	233
8.8	Prezentace a publikování výsledků výzkumu	233
9	Praxe založená na důkazech v ošetrovatelství (EBN)	234
	Darja Jarošová	
9.1	Praxe založená na důkazech (EBP)	234
9.2	Proces a fáze EBP v ošetrovatelství	235
9.2.1	Krok 1 – Formulace klinické otázky	235
9.2.2	Krok 2 – Systematické vyhledání nejlepšího dostupného důkazu	238
9.2.3	Krok 3 – Kritické posouzení důkazu	242
9.2.4	Krok 4 – Aplikace důkazu do klinické praxe	246
9.2.5	Krok 5 – Zhodnocení výsledku implementace důkazu (intervence)	247
9.3	Klinické doporučené postupy	247

Seznam bibliografických zdrojů	249
Přílohy	267
Příloha č. 1: Mezinárodní kritéria pro kvalifikační přípravu sestry vydaná Radou Evropy	267
Příloha č. 2: Principy základní (předregistrační) přípravy sester	267
Příloha č. 3: Oborové směrnice	269
Příloha č. 4: Obecné systémové směrnice	270
Příloha č. 5: Profesní sdružení	271
Slovníček pojmů	275
Rejstřík	280
Souhrn	284
Summary	285